

Souhrnná teritoriální informace:

Írán

Zastupitelský úřad 9. 5. 2024 8:06

Írán, plným názvem Íránská islámská republika (persky Džomhúrí-je eslámí-je Írán), patří se svými více než 84 mil. obyvateli a rozlohou téměř 1,65 mil. km² mezi 20 největších zemí světa. Rozlohou je 4. největší zemí Asie a Blízkého východu a z hlediska počtu obyvatel 2. nejlidnatější zemí Blízkého východu. Jak je patrné již z oficiálního názvu země, v Íránu je politické uspořádání úzce propojené s náboženstvím, konkrétně se státním a dominantním, kterým je šíitský islám dvanácti imámů. Ten dle oficiálních statistik vyznává přes 90 % Íránců (dle nejnovějších odhadů se však stále více Íránců považuje za ateisty, na vzestupu je též zoroastrismus, šiu reálně vyznává asi 30 % obyvatel). Politicky zemi řídí Nejvyšší vůdce. Hlavou vlády je prezident. Moc je rozdělena tradičně na výkonnou, zákonodárnu a soudní, přičemž ve všech oblastech mají výsadní postavení duchovní a také příslušníci tzv. Revolučních gard (IRGC), které byly původně vytvořeny na obranu Islámské revoluce a jako protiváha armády. Dnes zcela ovládají ekonomiku a mají velký vliv i ve sféře politického řízení země. Írán disponuje obrovským nerostným bohatstvím. V zemi se nachází 81 druhů nerostů, odhadem v celkovém objemu 37-40 mld tun zásob. Írán disponuje čtvrtými největšími zásobami ropy a druhými největšími zásobami zemního plynu. Je zemí s největšími zásobami zinku, druhou zemí světa se zásobami lithia, devátou zemí se zásobami mědi. Dále disponuje zásobami uhlí, železné rudy, drahých kovů a drahokamů. Objem zásob uranu se v Íránu odhaduje na desáté místo na světě. Z důvodu sankcí, které vůči Íránu kvůli pochybnostem o mírovosti jeho jaderného programu a porušování lidských práv s proměnlivou intenzitou uplatňují OSN, EU a USA již déle než třicet let, je však íránská ekonomika výkonnostně spíše slabší. HDP na obyvatele se pohybuje pouze kolem 13-14 tis. USD. Írán se navíc potýká s vysokou inflací 45,20 % (oficiálně kolem 60 %, zejm. v případě některých komodit reálně 90-150 %), nedostatkem valut a rostoucí chudobou obyvatel. Írán nemá přístup k řadě moderních technologií, např. letadla, auta, ale i dopravní, energetická a těžební infrastruktura jsou značně zastaralé a ve špatném stavu. Elektronika, spotřebiče a IT komponenty představují drahé a nedostatkové zboží. Írán je rovněž odříznutý od mezinárodního bankovního systému. Přesto si v mnoha oborech vypěstoval soběstačnost a např. v oblasti stavebnictví nebo zpracování kovů patří mezi špičky v regionu Blízkého východu a střední Asie. Íránci patří mezi nejvzdělanější národy na světě, vysokoškolský titul má dlouhodobě přes 70 % obyvatel, světově proslulí a žádaní jsou zejména íránští lékaři a inženýři, v poslední době ale i IT experti. V uplynulém období nedošlo k žádnému pozitivnímu vývoji v obnově JCPOA (jaderné dohody z r. 2015, kterou s Íránem uzavřely Velká Británie, Německo, Francie, Rusko, Čína a USA, přičemž USA od dohody odstoupily v r. 2018). Naopak v důsledku událostí z podzimu 2022 zaznamenala íránská ekonomika zásadní propad, a plošně došlo k uvalení nových sankcí ze strany USA a ČS EU. Příležitosti pro české firmy nadále zůstávají velmi omezené. Po dobu trvání platnosti

Základní údaje	
Hlavní město	Teherán
Počet obyvatel	83,5 mil.
Jazyk	Oficiální jazyk Fársí (perština)
Náboženství	Šiitský islám, oficiálně uznáváno též křesťanství, zoroastrismus a judaismus
Státní zřízení	Islámská republika
Hlava státu	Nejvyšší vůdce Ajatolláh Álí Chámenejí
Hlava vlády	Prezident Ebráhím Raísí
Název měny	Íránský Riál (IRR)
Cestování	
Časový posun	+2,5h, +1,5h (v létě)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	RNDr. Josef Rychtar
Ekonomický úsek	Ing. Tomáš Slimáček
Konzulární úsek	Mgr. Sára Valachová
CzechTrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika 2023	
Nominální HDP (mld. USD)	271,092
Hospodářský růst (%)	5
Inflace (%)	44,4
Nezaměstnanost (%)	7,60

stávajících protiíránských sankcí lze navázat určité formy spolupráce např. ve vodohospodářském a odpadním průmyslu, zdravotnickém a farmaceutickém průmyslu, zemědělství, potravinářském průmyslu, avšak samotná realizace jakýchkoliv obchodních aktivit je v současnosti velmi komplikovaná, zejména vzhledem k absenci bankovního spojení SWIFT a současné ekonomické nestabilitě v zemi. Patová situace v politických vztazích se západem momentálně neumožňuje odstranit existující sankce, které by Íránu v první řadě umožnily obnovit zahraniční obchod v oblasti energetiky a těžby, ale i v mnoha dalších průmyslových oborech. Nepředpokládá se ani zapojení Íránu do systému SWIFT.

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název Íránu je Íránská islámská republika, v perštině "Džomhúrí-je eslámí-je Írán". Íránský politický systém je poměrně komplikovaný, sestává z celé řady vzájemně provázaných institucí. V čele vlády stojí přímo volený prezident. Ten je odpovědný za fungování státu a implementaci zákonů schválených parlamentem. Íránský parlament, persky "Madžles", je jednokomorový a sestává z 290 křesel. Soulad zákonů s ústavou a islámským právem a kandidáty na prezidenta prověřuje Rada dohlížitelů (angl. Guardian Council), která je složena z 12 členů, z nichž polovinu tvoří duchovní a druhou polovinu experti na šiitské právo. Nejvyšší autoritou je tzv. Nejvyšší vůdce, persky "rahbar" (vůdce) a "valí-je fakíh" (duchovní vládce). Ten prakticky rozhoduje o všem, jelikož ovládá veškeré klíčové oblasti íránského politického systému. Je rovněž vrchním velitelem ozbrojených sil (vč. Revolučních gard - IRGC - Islamic Revolutionary Guard Corps). Vládu nejvyššího vůdce do určité míry kontroluje a koriguje 86 ti členné Shromáždění znalců (angl. Assembly of Experts). To rovněž rozhoduje o obsazení postu nejvyššího vůdce. O nejdůležitějších politických otázkách rozhoduje Nejvyšší rada národní bezpečnosti (Supreme National Security Council), jejímiž členy jsou prezident, mluvčí parlamentu, šéf justice, vojenští představitelé, klíčoví ministři a šéfové bezpečnostních služeb. Klíčová rozhodnutí ohledně ekonomiky přijímá Nejvyšší ekonomická rada (Supreme Council of Economic Coordination), jejichž zasedání se často účastní i sám nejvyšší vůdce. Kandidáti na politické funkce posuzuje Rada dohlížitelů. Od r.2009 mohou na všechny politické funkce kandidovat i ženy, v případě nejvyšších politických funkcí (např. prezident) však bývá jejich kandidatura z různých důvodů nadále zamítána. Níže je uvedeno aktuální složení vlády a jména hlavních osob v administrativě íránského prezidenta:

Nejvyšší vůdce: Ayatollah Alí Seyyed Chámeneí (od r. 1989)

Prezident: Ebráhím Raísí (od r. 2021)

První viceprezident: Mohammad Mokhber

Viceprezident pro ekonomické záležitosti: Mohsen Rezá'í Mírqá'ed

Viceprezident a šéf Íránské organizace pro jadernou energii: Mohammad Eslámí

Viceprezident pro životní prostředí: Alí Salájegheh

Ministr zahraničních věcí: Hossein Amír Abdollahián

Ministr zdravotnictví: Bahrám Einollahí

Ministr zemědělství: Mohammad Ali Nikbakht

Ministr pro vědu a výzkum: Mohammad Alí Zolfígol

Ministr průmyslu, obchodu a těžby: Abbas Aliabadi

Ministr dopravy cest a urban. rozvoje: Mehrdad Bazrpash

Ministr ropy: Javád Owjí

Ministr energetiky: Akbar Mehrábíán

Ministr sportu a mládeže: Kioumars Hashemi

Ministr kultury: Seyyed Ezzatollah Zarghami

Ministr spravedlnosti: Amin Hossein Rahimi

Ministr obrany a ozbrojených sil: Brig.General Mohammad Reza Ashtiani

Ministr vzdělání: Reza Morad Sahraee

Viceprezident pro otázky žen a rodinných záležitostí: Ensieh Khazali

Ministr vnitra: Ahmad Vahidi

Ministr ekonomiky a financí: Ehsan Khandouzi

Ministr informačních technologií a komunikací: Issa Zarepour

1.2 Zahraniční politika země

Ekonomická propojenost Ruska a Íránu nabírá na intenzitě a vzájemné ekonomické vazby mezi těmito zeměmi Írán vtahují do ještě větší ekonomické izolovanosti. Zahraniční politika současné vlády E. Raísího se soustředí na prohlubování vztahů s Ruskem, Čínou a sousedními zeměmi. V poslední době dochází k návštěvám velkých ruských delegací v Íránu. Spolupráce se v posledních dnech rozšiřuje i na oblast speciálu a vojenské techniky. Zatím však zůstává pouze u příslibů finančních investic ze strany Ruska. Dosud však k tomuto plnění ze strany Ruska nedošlo. Rychle rostoucí úroveň inflace a vysoká devalvace národní měny IRR mají zásadní negativní dopad na životní úroveň obyvatelstva, přičemž kupní síla domácností se neustále snižuje. Velmi výrazné zvýšení cen zboží, služeb, bydlení a nájemného způsobuje většině obyvatelstva vážné potíže. Sociální napětí, které rovněž ztěžuje ekonomické útrapy lidí nejvíce postižených hospodářskou situací, jež se v průběhu času nahromadily, nyní rovněž dále snižují výkonnost hospodářství, a to více v odvětví služeb, ale i v jiných odvětvích hospodářství v důsledku vysoké míry nejistoty, která panuje a kterou pocítuje podnikatelská obec. Írán coby nový člen Šanghajské konference (ŠOS) od roku 2022, vstoupil do nové etapy ekonomické, obchodní, tranzitní a energetické spolupráce s členskými zeměmi ŠOS. Přetrvávajícím velmi důležitým cílem Íránské zahraniční politiky je logistické propojení Íránu se sousedními státy a dalšími regiony prostřednictvím dokončení International North-South Transportation Corridor (INSTC). Zbývá dokončit 164 km dlouhý železniční úsek Rasht–Astara. Moskva prohlásila, že je připravena k investicím do tohoto projektu. Ani Írán, ani Rusko nejsou ochotny akceptovat podmínky a požadavky Západu a tento konflikt bude pokračovat. Vidíme, že vztahy mezi Íránem a Ruskem se rozšiřují ve všech oblastech. Mezi Ruskem a Íránem bylo mnoho dohod, které byly během posledních čtyřiceti let uzavřeny, ale nebyly většinou realizovány. V současné situaci, kdy je Rusko ve zvláštní situaci, vzhledem k válce s Ukrajinou, má Írán nejlepší příležitost od Rusů něco získat, protože Rusové dnes Írán velmi potřebují. Evropa nepočítá s obnovením dohody o íránském jaderném programu JCPOA z roku 2015, čímž nedojde ke zrušení protiíránských sankcí (především těch orientovaných na ropný a bankovní sektor). Írán se aktuálně angažuje v ekonomickém spojení ŠOS a BRICS. Snaží se především o prohloubení obchodních vazeb se sousedními zeměmi. Bez úspěchu pokračují snahy o vymáhání dluhů (zejm. od Jižní Koreje a Velké Británie). Tradičně silné obchodní vazby Íránu s Evropou v důsledku podzimních událostí roku 2022 a narůstajících sankcí EU a USA značně ochably, investice ze strany západních zemí byly zcela zmrazeny. V regionu Blízkého východu jsou pro Írán stále nejdůležitějšími obchodními partnery Irák, SAE a Turecko, tradičními spojenci jsou Sýrie a Libanon, v politické rovině hrají důležitou roli Omán a Katar. V oblasti střední Asie je tradičním spojencem Íránu Arménie. Důležitým partnerem je Ázerbajdžán. Írán usiluje o dokončení silničního a železničního propojení s Ázerbajdžánem (projekt INSTC), jehož dokončení bude představovat celkové propojení Íránu se severními sousedy až do Evropy, a stejně tak jižním směrem přes jediný oceánský přístav Chabahár do Asie. Dnešní vyhrčená situace s Izraelem, USA a EU však všechny tyto ekonomické projekty odsunula na neurčito.

1.3 Obyvatelstvo

Celkový odhad dle Parliament Research Center (PRC) je počet obyvatel Íránu na začátku března 2024 celkem 83,5 mil, žijících v Íránu a 4 mil žijící v diasporách po světě. Přírůstek obyvatel klesá a dle statistik nedosahuje ani hodnoty 1 %. Íránská populace obecně stárne, aktuálně tvoří senioři 10,5 % obyvatelstva, v r. 2050 se bude jednat o 32 %. Na jednu ženu připadá průměrně 1,3 dítěte, na pár méně než 1 dítě. Podle informací Secretary of the Center of the Population Research současný index porodnosti 0,7 % - (srpen 2022) - klesnul na 0,5 %. Vláda se intenzivně snaží o zvýšení porodnosti, avšak vzhledem k současné ekonomické nestabilitě země a celkovému velmi negativnímu politickému vývoji v regionu, porodnost klesá. Hustota zalidnění činí 52 osob na km², ve městech žilo v r. 2021 76,3 % obyvatel. Věková skladba populace je: 24,6 % do 15 let, 22 % ve věkové kategorii 15 – 19 let, 47 % ve věkové kategorii 30 – 64 let, 6,4 % obyvatelstva nad 65 let. Podle informací neustále dochází k emigraci Íránců kamkoliv mimo zemi, zejména EU - Německo a Kanada. Odhadem až 38 % obyvatelstva žije pod hranicí chudoby. Nezaměstnaných je cca 10 % mužů a 19 % žen. Celkově je cca 50,3 % ekonomicky aktivních obyvatel zaměstnáno v sektoru služeb, 32 % v průmyslových odvětvích a 17,7 % v zemědělství. Írán je mnohonárodnostním státem, obývají ho tři základní etnické skupiny: íránská (indoevropská): Peršané, Kurdové, Balúčové, Arméni, Lúrové; turkická: Azeři, Turkmeni, Kaškájové; semitská: Arabové, Asyřané. Údaje o přesném etnickém složení populace nejsou dostupné, lze pracovat s pouhými odhady, dle nichž tvoří více než polovinu obyvatel Íránu Peršané (54 %), další nejpočetnější skupinou jsou Azeři (16 %) a Kurdové (10 %). Státním náboženstvím je šíitský islám dvanácti imámů. Oficiálně uznávanými náboženstvími jsou i křesťanství, judaismus a zoroastrismus. Podle oficiálních statistik vyznává šiu 89 % obyvatel Íránu a 10 % obyvatel vyznává sunnitský islám. Podle posledních výzkumů muslimové reálně tvoří pouhých 40 % populace, přičemž šiu vyznává 32 % Íránců a sunnu 5 %. Přes 20 % Íránců se nehlásí k žádnému náboženství a dalších téměř 9 % otevřeně přiznává, že jsou ateisty. Zoroastriáni tvoří necelých 8 %, křesťané pouhých 1,5 % a židé 0,1 % populace.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Podle Iran Statistics Center (ISC) zaznamenal Írán během 2023 ekonomický růst 7,2 % s ropou a 6,1 % bez ropy. Na druhou stranu Central Bank of Iran (CBI) odhadla ekonomický růst ve stejném období na 6,2 % a 5,7 %. Míra inflace v říjnu 2023 podle ISC dosáhla 45,5 % (oproti 48,9 % v květnu 2023), přičemž meziměsíční míra dosáhla 39,2 % (tj. říjen 2023 oproti říjnu 2022) oproti 39,5 % v září 2023 a 55 % v dubnu 2023, což je snížení o více než 16 % u posledně jmenovaných. Reálná míra inflace se odhaduje na cca 80 %. Nejnovější zpráva Světové banky odhaduje míru inflace Íránu na 35,8 % v roce 2024. MMF odhaduje íránskou inflaci v roce 2024 na 32 %. Míra nezaměstnanosti v 2023 klesla na 7,9 %. Skutečná míra nezaměstnanosti dosahuje až 25 %.

Odvětví ropy a zemního plynu zaznamenalo v loňském roce růst o 10,1 % podle CBI a o 9,7 % podle Íránského statistického střediska, přičemž hlavními důvody růstu byly zvýšená produkce a vývoz ropy, kondenzátu a zemního plynu spolu s dobrými cenami na mezinárodních trzích. V 1. čtvrtletí roku 1401 (2022) probíhala těžba ropy v průměru 2,52 mil. barelů/den (bpd), 2,56 mil. bpd ve 2. čtvrtletí 2022, což při zohlednění místní spotřeby cca 1,7 mil. bpd ponechává 830-860 tis. bpd na vývoz. Pokud budou současné podmínky v oblasti vývozu ropy pokračovat, růst ropného a plynárenského sektoru a jeho příspěvek k HDP se bude během letošního roku pravděpodobně pohybovat pouze kolem +1 %. Světová banka řadí Írán mezi krajiny s vyšším středním příjmem na 127. místo (ze 190) v obchodní atraktivnosti (Doing Business 2021). Počtem 25 ze 100 bodů v rámci Corruption Perceptions Index se Írán umístil na 150. místě (ze 180). Skóre 2022 Economic Freedom Index Íránu je 47,2 (168. místo). Oficiální kurs IRR vůči EUR (aktuálně 660.000 IRR/EUR v 03/2024) je výrazně nižší než kurs na volném trhu (660.000 IRR/EUR v 03/2024).

Nejnovější íránská těžba ropy je hlášena na úrovni 3,058 mil barelů/den (bpd) v září 2023 a 3,115 mil bpd v říjnu 2023 mezi zeměmi OPEC. US Energy Information Administration (EIA) odhaduje průměrnou íránskou těžbu během 3. čtvrtletí roku 2023 na 2,97 mil bpd, 2,74 mil bpd během 2. čtvrtletí a 2,6 mil bpd během 1. čtvrtletí roku 2023, které nezahrnují výrobu kondenzátu. EIA oznámila, že průměrná íránská těžba ropy v roce 2024 bude 2,54 mil bpd. Nárůst objemu produkce petrochemického sektoru vzrostl o 1,6 mil tun v roce 2023-2024, což představuje 6 % nárůst oproti roku 2022-2023. Pro rok 2025 se očekává nárůst produkce o 14 %.

Ukazatel	2021	2022	2023	2024	2025
Růst HDP (%)	4,72	3,78	5	2,5	2,4
HDP/obyv. (USD/PPP)	16677,16	16730	18060	18860	19560
Inflace (%)	43,58	41,93	44,40	35	22
Nezaměstnanost (%)	8,90	8,20	7,60	8,00	8,20
Export zboží (mld. USD)	79,47	97,656	101,637	105,599	102,622
Import zboží (mld. USD)	60,482	71,683	76,805	82,182	83,825
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	15,844	22,247	20,839	19,145	14,439
Průmyslová produkce (% změna)	22,20	4,40	17,90	-1,40	3,30
Populace (mil.)	87,29	87,92	88,55	89,17	89,81
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	7/7	7/7	7/7	7/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Daně představují hlavní příjem státního rozpočtu Íránu. Podíl daňových příjmů na rozpočtu je cca 60 %. Problémem zůstává nadále korupce a snaha vyhýbat se placení daní. Přibližně 50 % společností daně neplatí. Podíl daní na HDP představuje pouze cca 8,5 %. Téměř 40 % ekonomiky Íránu je zcela mimo dosah vlády, tzn. v rukou náboženských institucí, nadací a Revolučních gard (IRGC) – které daně neplatí. O procesu odprodeje státního majetku, který měl být zahájen v 04/2023 nejsou známy další podrobnosti. Írán usiluje o posílení rozpočtu cestou návratu zmrazených financí v zahraničí (Jižní Korea, Japonsko). V roce 2023 došlo k refundaci 6 mld USD ze strany Jižní Koreje, avšak tyto prostředky jsou dosud deponovány v Qataru, nikoliv v Íránu.

Veřejné finance	2023
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-3,30
Veřejný dluh (% HDP)	14,40
Bilance běžného účtu (mld. USD)	12,358
Daně	2024
PO	-
FO	-
DPH	-

Podle ministerstva financí bylo 92 % příjmů z ropy realizováno v roce 1402. Vláda obdržela svůj 45,5 % podíl na realizovaných příjmech z ropy ve výši 14,97 mld USD a Národní rozvojový fond a NIOC rovněž obdržely 40 % a 14,5 % svého podílu na příjmech. Téměř celý vládní podíl byl vynaložen na dovoz základního zboží, které podle celní správy dosáhlo v roce 1402 celkové částky 14 mld USD.

Vzhledem k dodávkám ruské ropy do Číny a Indie s výraznými slevami je pro Írán stále obtížnější prodávat svou ropu. Současné devizové rezervy ke konci roku 2023 jsou na hranici 4 mld. USD. Zahraniční zadlužení Íránu se od roku 2008 snižovalo z 28,6 mld USD až na 9,05 mld USD v roce 2019, což představuje cca 2,04 % HDP.

Pokud by se Írán připojil k FATF, což by snížilo náklady Íránu na zahraniční obchod přibližně o 30 %, tak by mohl postupně zvýšit vývoz ropy až na více než 2 mil bpd se společnostmi Shell, Total, Repsol, Statoil atd. EU by se opět mohla stát velkým odběratelem íránské ropy. Podle výše uvedeného scénáře by byl Írán také schopen dokončit svá velká zařízení na LNG a terminál pro vývoz LNG do různých destinací včetně EU. Íránská ekonomika by pak mohla zaznamenat hospodářský růst až o 8 %. Stávající růst HDP bude pravděpodobně pod hranicí 3 %.

V řešení stále zůstávají dvě íránské pohledávky vůči ČR ve výši 23 976 900,33 USD. Jde o pohledávku z nesprávného výpočtu salda íránskou bankou (2 306 745,11 USD) a pohledávku z akreditivu z r. 1992 na vývoz společnosti Chemapol do Íránu (21 670 755,22 USD).

2.3 Bankovní systém

FATF na posledním zasedání v Paříži 27. 10. 2023 opět zdůraznila, že Írán spolu se Severní Koreou a Myanmarem zůstávají na černé listině, jako vysoce rizikové země. Prohlášení FATF také objasnilo, že Írán nehlásí žádné pozitivní změny a dokud tato země neratifikuje Palermskou úmluvu, nebude rozhodovat o dalších opatřeních, včetně pozastavení protiopatření vůči Íránu. I když je pravděpodobnost ukončení zařazení Íránu na černé listině FATF zatím nereálná, je zřejmé, že obchod zejména s produkty íránského ropného sektoru neustále probíhají a rostou. Jejich regulace a následná kontrola finančních toků ze strany „supervelmocí“ je žádoucí, a proto i FATF zvažuje přistoupit ke snížení zařazení Íránu v kategorii 7.

Absence bankovního propojení SWIFT a skutečnost, že Írán nadále figuruje na seznamu zemí podporujících praní špinavých peněz a zemí financujících terorismus, představuje nepřekonatelný problém v realizaci převodů finančních prostředků. Írán je označen za High-risk-jurisdictions. Bankami obchodujícími Íránským Riálem (IRR) je italská Banca Popolare di Sondrio, v Německu Bank Saderat Iran. Největší pojišťovna je státní Bimeh Markazi a Iran Central Insurance Organization. Íránský exportní garanční fond (Export Guarantee Fund of Iran) pojišťuje rizika při exportu neropných položek.

Bankovní sektor tvoří 42 bank a úvěrových institucí. Aktuální úroková míra se pohybuje v rozmezí od 10-20 %. Vzhledem na extrémně vysokou míru inflace však Íránci preferují investice do akcií, zlata či nemovitostí. Centrální banka Íránu (CBI) vznikla v roce 1960, je zodpovědná za regulaci peněžního a úvěrového systému.

Státní obchod. banky : Bank Melli Iran, Bank Sepah, Post Bank of Iran.

Státem vlastněné banky : Keshavarzi Bank, Bank Maskan, Bank of Industry and Export Development Bank of Iran, Cooperative Development Bank

Soukromé banky : EN Bank, Parsian Bank, Karafarin Bank, Saman Bank, Bank Pasargad,

Soukromé úvěrové instituce : Mehr Iran Bank, Resalat Bank.

2.4 Daňový systém

Íránský daňový systém je dělen do dvou kategorií, přímé a nepřímé daně. Podíl přímých daní na celkových daňových příjmech tvoří cca 63 %. Hlavními položkami přímých daní jsou daň z příjmu a daň z nemovitostí. Daň z příjmu se v závislosti od příjmů pohybuje v rozmezí 15 – 25 %. Daň z nemovitostí je také v rozsahu 15 – 25 %. Nepřímé daně pak zahrnují daň za zboží dováženého do země (clo) a DPH. Clo je stanoveno podle jednotlivých oborů. DPH za všechny služby a spotřební a průmyslové zboží včetně zboží vyváženého i dováženého do země činí 9 %. Tato daň se skládá ze základní daně 6 %, místních poplatků 3 % (municipal tax) a daně na zdravotní a sociální pojištění (health tax).

V současnosti v Íránu platí společnosti a jednotlivci daň z příjmů realizovaných v Íránu i mimo Írán. Zahraniční společnosti a jednotlivci platí daň z příjmu uvalenou na příjmy za provedené práce v Íránu. Pro kontraktorské projekty je nutno počítat s tím, že z objemu každého projektu se platí poměrně vysoké procento poplatků na sociální pojištění. Podle místních zákonů není možné, aby daň nebo jakékoli další poplatky platil za poplatníka někdo jiný (např. zákazník), proto takové ujednání, i když bude součástí smlouvy, bude neplatné. Lze však legálně ustanovit cenu projektu, tzv. cena tax free, a do smlouvy vložit článek o tom, že jakékoliv firemní a personální daně a poplatky plynoucí z projektů budou dodavateli zákazníkem refundovány. Kromě standardních daní je v Íránu platná soustava náboženských daní a dávek předepsaných šáriou muslimům a placených místní mešitě.

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s ČR

Obchod mezi ČR a Íránem zaznamenal další propad vzhledem k aktuálním událostem v Íránu, novým sankcím, celkovému ochlazení vztahů ČS EU a Íránu a potenciálnímu válečnému konfliktu v teritoriu.

Zbožová struktura exportu z ČR do Íránu: kaolín, jíly kaolinitické a kalcitické, sloučeniny kovů, amalgamy, elektrické průmyslové a laboratorní pece, turbíny na vodní páru, mechanické stroje s vlastní individuální funkcí, léky.

Zbožová struktura importu z Íránu do ČR: polymery a etyleny v primárních formách, hrozny a rozinky, skořápkové ovoce, datle, fíky, ananasy, videoherní konzole a automaty, stolní a společenské hry, tyče a pruty ze železa a oceli, koberce, podlahové krytiny.

TOP 5 položek importu z ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
748	Hřídele, kliky převodové, tělesa ložisková, spojky ap.	135,91	16,20
524	Chemikálie anorganické ost., sloučeniny kovů drahých	98,09	11,69
278	Minerály surové ost. (jíl, grafit, kaolin, křemen ap.)	80,34	9,58
772	Přístr. elek. ke spínání ap. obvodů elek., odpory aj.	59,68	7,11
541	Léčiva, výr. farmaceut. (ne antibiotika, hormony ap.)	58,15	6,93

Zdroj: Tehran Chamber Of Commerce

TOP 5 položek exportu do ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
671	Železo surové, houbovité, zrcadlovina, feroslitiny ap.	52,75	21,10
057	Ovoce a ořechy (ne olejnaté) čerstvé, sušené	44,49	17,80
571	Polymery etylénu v prvotní formě	31,73	12,69
058	Ovoce konzervované a výrobky ovocné (ne šťávy)	15,16	6,06
737	Zaříz. strojní ke zpracování kovů (ne stroje obráběcí)	12,73	5,09

Zdroj: Tehran Chamber Of Commerce

Obchodní vztahy s EU

Dovoz z EU do Íránu stoupl o 10,49 %. Hlavními evropskými partnery Íránu zůstávají Německo, Holandsko, Itálie. Írán vyváží do EU především potraviny, živá zvířata, zpracované přírodní materiály, chemické produkty a minerály. Z EU Írán dováží hlavně chemické produkty, potraviny, zpracované přírodní materiály, tabák.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z EU (mil. EUR)	4397,63	3744,42	3930,81	4184,12	3937,03
Export do EU (mil. EUR)	679,82	712,90	921,47	1057,11	799,81
Saldo s EU (mil. EUR)	-3717,81	-3031,52	-3009,34	-3127,01	-3137,22

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Zahraniční obchod Íránu v roce 2023 (1402) vzrostl celkově o 2,6 %, s celkovým objemem 153,17 mld USD. Export tvoří energetické suroviny (ropa, benzín, plyn), polyetyleny, methanol, železo, pistácie a sušené plody. Import jsou potraviny (kukuřice, rýže, sója,

ječmen, olej, cukr), elektronika (zejména mobilní telefony) a uhlí do oceláren. Hlavními partnery jsou Čína 13,19 mld USD, Irák 9,21 mld USD, SAE 6,61 mld USD, Turecko 4,16 mld USD a Indie 2,17 mld USD. Írán dováží zboží především ze SAE 20,78 mld USD, z Číny 18,54 mld USD a Turecka 7,54 mld USD.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import ze zemí mimo EU (mil. EUR)	46680,31	37241,03	52015,04	62122,65	67107,59
Export do zemí mimo EU (mil. EUR)	54797,06	45396,50	72588,28	89274,69	93214,42
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	8116,74	8155,46	20573,24	27152,04	26106,82

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Stav přímých zahraničních investic ČR v Íránu není vzhledem k současnému geopolitickému vývoji aktuální. Situace v Íránu a postoj ČS EU ukazují směr, který je v oblasti přímých investic zcela negativní. Potenciální otevřený válečný konflikt, přetrvávající a nové sankce, absence bankovního propojení SWIFT, nepojistitelnost, dlouhá návratnost investic a nestabilita teritoria představují enormní riziko pro investice v jakémkoliv oboru.

Ministerstvo hospodářství a financí IR je zodpovědné za strategii v oblasti investic. Investiční program Íránu zaznamenával v minulých letech klesající tendenci. V důsledku aktuálního vývoje v Íránu lze hovořit o hromadném odlivu zahraničních investorů a pozastavení investic ze strany západních zemí. Za jediného investora lze označit Čínu. Ta do různých sektorů íránské ekonomiky investovala cca 30 mld USD (energetika, doprava a těžební průmysl). Mezi další investory patří Rusko, které podepsalo Memorandum o investici 40 mld. USD do petrochemie. Investicí ze strany Ruska je i dokončení 164 km úseku Astara – Rasht v rámci International North-South Transportation Corridor (INSTC). Příslib 85 mil. USD z Indie do rozvoje přístavu Chabahár-jediného zaoceánského přístavu Íránu byl naplněn ve výši 25 mil. USD. Tyto investice jsou však pouhými sliby zejména ze strany Ruska.

V budoucnu, v případě investičního zájmu se nabízí petrochemie, energetika, ocelářství, těžební průmysl – zejména černouhelné doly, doprava, likvidace odpadních vod a automotive. V důsledku válečného konfliktu Íránu a Izraele a současnému vývoji v teritoriu nelze očekávat v oblasti přímých zahraničních investic žádný pozitivní vývoj. Dnes nelze o přímých zahraničních investicích v Íránu uvažovat.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Írán doposud s EU neuzavřel žádné bilaterální obchodní smlouvy. Jelikož není členem Světové obchodní organizace (WTO), podléhá obchod zemí EU s Íránem obecným importním a exportním pravidlům EU.

Smlouvy s ČR

Přehled platných smluv (řazeno retrospektivně):

Dohoda o podpoře a ochraně investic (18. 12. 2017) - čeká na ratifikaci Íránem, poté přispěje k potřebné větší ochraně českých investic směřujících do Íránu

Dohoda o hospodářské spolupráci mezi ČR a Íránem (18. 1. 2016) - významný krok v rámci podpory aktivit bilaterální hospodářské spolupráce, součástí dohody je mj. zřízení Společné komise pro hospodářskou spolupráci, která by se měla pravidelně setkávat střídavě v Íránu a v ČR a jednat o aktuálních výzvěch a příležitostech vzájemného bilaterálního obchodu

Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Íránské islámské republiky o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu (30. 4. 2015)

Dohoda o letecké dopravě (9. 12. 2003, vstoupila v platnost až na konci r. 2015)

Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Íránské islámské republiky o mezinárodní silniční dopravě (30. 1. 2001)

Memorandum o porozumění mezi vládou České republiky a vládou Íránské islámské republiky o stavu smluv platných mezi oběma státy (11. 3. 1997)

Protokol mezi Českou republikou a Íránskou islámskou republikou (12. 3. 1995)

Dohoda mezi Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky a Centrální bankou Íránské islámské republiky (18. 11. 1994)

Dlouhodobá platební dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a císařskou vládou Íránu (26. 5. 1967)

Kulturní dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a císařskou vládou Íránu (26. 5. 1967)

Smlouva o přátelství mezi Republikou československou a Císařstvím perským (29. 10. 1930)

3.4 Rozvojová spolupráce

Írán je jednoznačně i nadále příjemcem rozvojové pomoci, a to zejména v souvislosti s přítomností několika milionů afghánských uprchlíků (odhady UNHCR z počátku r. 2022 hovoří o 5 - 7 mil. Afghánců. Toto číslo však může být reálně vyšší, další Afghánci navíc do Íránu stále přicházejí). Kromě Afghánců se v Íránu nachází také asi 150 tis. iráckých uprchlíků. Údaje o dalších uprchlících nejsou známy, nelze však vyloučit, že je uprchlická komunita mnohem širší. Více než polovina uprchlíků totiž není zaregistrována a v Íránu pobývá nelegálně.

ČR je od r. 2010 poskytovatelem rozvojové pomoci v Íránu přes tzv. malé lokální projekty (MLP). ZÚ Teherán realizoval jeden MLP na podporu postižených sirotek ve spolupráci s neziskovou organizací Bachehaye Aseman Kamran. Projekt zafinancoval nákup nového zdravotnického a rehabilitačního vybavení do jednoho z center organizace nacházejícího se v severním Teheránu. V roce 2023 ZÚ Teherán předal v rámci MLP české pianino Petrof hudební škole v Teheránu.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

Současný otevřený konflikt Íránu a Izraele, postoj Íránu vůči západu a politika ČS EU jakýkoliv rozvoj spolupráce ve vybraných průmyslových odvětvích neumožňuje. Níže uvedené obory jsou nejméně postiženy sankcemi. Avšak i při spolupráci v těchto oborech je potřeba mít na paměti, že protiíránské sankce EU a OSN jsou pro české subjekty závazné. Před realizací spolupráce s íránskými partnery je nutné si důkladně prostudovat především Rozhodnutí Rady (SZBP) č. 413/2010, Nařízení Rady (EU) č. 359/2011, Nařízení Rady (EU) č. 267/2012, Rozhodnutí Rady (SZBP) č. 235/2011, Rezoluci Rady bezpečnosti č. 1737 (2006), Rezoluci Rady bezpečnosti č. 1803 (2008), Rezoluci Rady bezpečnosti č. 1747 (2007) a Rezoluci Rady bezpečnosti č. 1929 (2010). A to včetně příloh, které obsahují detailní seznamy sankcionovaných oborů a také zboží, osob a firem, s nimiž je spolupráce zakázána.

Írán disponuje širokou výrobně-technickou základnou a představuje ekonomiku s výrazným výrobním potenciálem. V kombinaci s mladou pracovní silou (60 % obyvatelstva má méně než 30 let) solidním vzdělávacím systémem a surovinovou základnou, je Írán předurčený na pozici ekonomického tygra regionu Blízkého a Středního Východu. Ekonomická izolovanost, aktuální vývoj v regionu, sankce a absence vyspělých technologií však neumožňují Íránu tuto pozici v regionu dosáhnout. Potenciál pro vzájemnou spolupráci Íránu a České republiky je veliký, dnes však nerealizovatelný. Bereme-li v úvahu teoretickou spolupráci je nutné zmínit níže uvedené obory :

► Perspektivní obor 1: Vodohospodářský a odpadní průmysl

Oblast zpracování odpadu je v Íránu dlouhodobě přehlíženým odvětvím. Podle analytiků je přítom min. 25 % běžného odpadu íránských domácností recyklovatelná. Příležitosti pro české firmy jsou zejm. v oblasti dodávek zařízení pro likvidaci a zpracování odpadu vč. recyklace – týká se komunálního odpadu, stavebního odpadu, nemocničního odpadu a souvisejících technologií (např. pro snižování podílu toxických látek v industriálním odpadu). Írán rovněž trpí akutním nedostatkem vody. Rok 2021 byl nejsušším rokem za posledních 50 let, přehrady byly plné max. ze 40 %, dodávky vody byly přes léto i několikrát denně přerušovány. Sucho vyvolalo 2 vlny rozsáhlých demonstrací, na mnoha místech po celém Íránu se v zemi objevují hluboké trhliny. Vláda chce situaci řešit především dostavbou přehrad a odsolováním mořské vody. Potřeba jsou proto hl. stroje, součástky a technologie využitelné pro stavbu přehrad a odsolovacích zařízení. Dále též zařízení a technologie pro monitoring kvality vody a ovzduší. Celkem 99,8 % městského obyvatelstva má přístup ke zdrojům pitné vody, v případě mimoměstských obyvatel je to pouze 82,4 % dle zdrojů WHO. V zimních měsících se např. Teherán kvůli smogu stává 2. městem s nejhorším ovzduším na světě.

► Perspektivní obor 2: Zdravotnický a farmaceutický průmysl

V důsledku (zejm. bankovních) sankcí USA má Írán od podzimu 2018 potíže s dovozem léků a zdravotnických potřeb. Přestože je Írán ve farmaceutickém průmyslu do značné míry soběstačný, některé léky, suroviny na výrobu léků, přístroje a pomůcky je nucen dovážet. Aktuálně chybí zejména farmaka pro transplantace orgánů a léčbu závažných a vzácných onemocnění – především rakoviny, která je v Íránu 3. nejčastější příčinou smrti, leukémie, epilepsie, nemoci motýlích křídel či poškození zraku chemikáliemi (týká se zejm. veteránů Irácko-íránské války). Obtížně dostupné jsou také některé suroviny a substance potřebné pro íránskou domácí farmaceutickou produkci – např. vitaminy a jejich deriváty, krevní plazma, antiséra, očkovací látky a kontrastní látky využívané při radiologii. Enormní nedostatek a současně zájem je o inzulin, případně licenci pro jeho přímou výrobu v Íránu.

► Perspektivní obor 3: Zemědělský a potravinářský průmysl

Írán dováží řadu zemědělských produktů a potravin, např. kukuřici, krmivo pro hospodářská zvířata, semena, jedlé oleje, obilí, rýži, sóju. Nutnost dovážet potraviny se stává v posledních letech akutnější vzhledem k aktuálním sankcím a rovněž kvůli zhoršujícímu se suchu. Závislost Íránu na dovozu potravin se pohybuje okolo 25 %. Írán a FAO zahájili společný čtyřfázový program pro zlepšení úrovně zabezpečení potravinové soběstačnosti v roce 2013. Projekt by měl být ukončen v roce 2025, s dosažením plné potravinové soběstačnosti. Oficiální statistiky uvádějí, že v roce 2021 - 2022 Írán vyprodukoval 10,4 mil tun obilí a dovoz činil 5 mil tun, potřeba Íránu byla 13 mil tun. Jde zejména o pšenici. V případě rýže se jedná o dovoz zejména z Pákistánu, přičemž cenový nárůst v případě této komodity je 50 %, a cenový nárůst Íránské rýže 140 %. Spotřeba rýže na osobu v Íránu činí 36 kg ročně, což je výrazně nižší než světový průměr, který je 57,2 kg. Írán dováží též veterinární přípravky pro hospodářská zvířata. Zájem je i o stájové technologie (ustájení, napáječky), prostředky k ošetření včelstev, segmenty potravinářských strojů, zavlažovací technologie, stroje pro balení potravin, technologie a zařízení pro konzervaci a pasterizaci, modernizace a opravy českými firmami postavených cukrovarů.

► Perspektivní obor 4: Elektrotechnika

V důsledku protiíránských sankcí je pro Írán obtížné dovést jakoukoliv elektroniku a spotřebiče. Na podzim 2021 byl navíc zakázán dovoz elektroniky z Jižní Koreje kvůli stále nedořešenému jihokorejskému dluhu za import íránské ropy. Nabídka sestává zejm. z čínských výrobků. Většina modelů je až několik let stará. Časté jsou také padělky a pašované zboží (např. produkty společnosti Apple). Odhaduje se, že 60 % elektroniky a spotřebičů je do Íránu dováženo nelegálně. Elektronika ze Západu se v obchodech objeví pouze

výjimečně a je prodávána za velice vysoké ceny. Obecně na trhu chybí zejména domácí spotřebiče (lednice, mrazáky, pračky, myčky, šlehače, mixéry, mlýnky, trouby), jejichž dovoz je aktuálně zakázán za účelem dosažení soběstačnosti ve výrobě těchto zařízení. Lze však dovážet součástky, náhradní díly a kontrolní a monitorovací systémy pro domácí spotřebiče. Dále na trhu chybí drobná elektronika a PC komponenty jako jsou kvalitní routery, notebooky, mobilní telefony, tablety, roste též poptávka po zařízeních pro chytrou domácnost (např. robotické vysavače).

► **Perspektivní obor 5: Zpracovatelský průmysl**

Papír v Íránu je drahé a nedostatkové zboží. V posledních třech letech vzrostla jeho cena o 340 %. Írán je přitom nucen dovážet 90 %, knih, novin apod. Ne vždy se navíc podaří dovézt dostatek papíru pro uspokojení poptávky. Dochází proto k tzv. papírovým krizím. Sběr recyklovatelného odpadu v Íránu není organizovaný. Systematická recyklace a další zpracování použitého papíru by přitom částečně mohlo vyřešit jeho neustálý nedostatek. V zemi se aktuálně nachází pouze tři papírny. Dodávka papírenské technologie byla rovněž jedním z nabízených projektů českého obchodního subjektu, avšak k samotné realizaci vzhledem k okolnostem nedošlo.

► **Perspektivní obor 6: Těžební průmysl**

Velmi širokou možnost uplatnění pro české firmy představuje odvětví těžebního průmyslu Íránu. To zoufale potřebuje nové technologie, včetně strojního vybavení, které je staré a nevyhovující. Vlastní realizace dodávek strojního vybavení pro těžbu nerostných zdrojů v Íránu, je však vzhledem k sankcím a postoji ČS EU v současné situaci pro české firmy neřešitelná. V těžebním průmyslu se tak rozpínají dodavatelé z Číny a Jižní Koreje.

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Současný obchod s Íránem je vzhledem k poslednímu vývoji v teritoriu a vzhledem k sankcím a dalším omezením téměř nemožný. Z pohledu české obchodní, výrobní či investiční společnosti představuje Írán jednu z mála velkých světových ekonomik, které stále zůstávají mimo globalizovaný trh. Z tohoto důvodu Írán představuje pro zahraniční firmy a investory velkou příležitost. Rozsah obchodního potenciálu Íránu nelze přirovnat k žádné jiné ekonomice. Další země, kde by čs. obchodní a výrobní subjekty rozhodně uspěly, a které obdobně jako Írán zoufale potřebují zahraniční technologie, vybavení a investice jsou Kuba a Severní Korea. Jejich nerostné suroviny, velikost ekonomiky a celkový potenciál z hlediska obchodu však není s Íránem srovnatelný. Válečný konflikt s Izraelem může vyústit do katastrofických rozměrů, které všechny obchodní aktivity zcela utlumí.

4.2 Oslovení

S prvním oslovením obchodních partnerů či vyhledáním vhodných kontaktů mohou pomoci zaměstnanci obchodně-ekonomického úseku Zastupitelského úřadu ČR v Teheránu.

V případě zájmu o dlouhodobé působení na íránském trhu je vzhledem k přetrvávající jazykové bariéře (většina obchodních partnerů v Íránu hovoří pouze persky) a dalším kulturním specifickým, které pro našince zdaleka nemusí být samozřejmé, vhodné zařídit si prověřeného a důvěryhodného místního zástupce. Ten dokáže pomoci s orientací na místním trhu mj. díky znalostem často komplikovaných socioekonomických vazeb. Seznámení zahraničních obchodních partnerů s prostředím a vstup na místní trh může tento kvalitní místní obchodní zástupce velice usnadnit.

4.3 Obchodní schůzka

Íránci kladou vysoké nároky na zdvořilé vystupování. Ve srovnání se západními normami je společenský hovor v daleko větší míře prokládán rituálními frázemi obsahující chválu a uznání partnerovi, často s výraznou nadsázkou. Naopak nesouhlas či nelibost bývají vyjadřovány jen opatrně a často pouhým mlčením; je tedy třeba být v tomto směru velmi vnímavý, aby se předešlo vážnějším nedorozuměním. Jakýkoli projev emocí – rozčilení, zvýšení hlasu, ostrý slovník – je Íránci posuzován jako nepřijatelný nedostatek důstojnosti a sebeovládání. Nabídku služby, daru, často i běžného pohostinství je normální nejprve „skromně“ odmítnout a přijmout teprve na naléhání nabízejícího; teprve opakované odmítnutí je obvykle bráno jako vážně míněné. Je nezbytně třeba vyhnout se komentářům k islámským náboženským zvyklostem a povinnostem, i pouhé neutrální konstatování odlišnosti může být chápáno jako kritika.

Zvláště v dnešní velmi pohnuté době totéž platí pro komentáře k politickému dění, na něž je lépe opatrně přistoupit jen tehdy, dá-li k tomu partner jasný impuls. Při obchodních jednáních je nutno počítat s tím, že složitý byrokratický systém a předpisy budou příčinou častých zdržení a průtahů. Čas nemá pro Íránce zvláštní důležitost; na přesné dodržování termínů, plnění dohod nebo časů schůzek se nelze spoléhat. Íránci jsou tradičně velmi bystrí a schopní vyjednávači a obchodníci, každé jednání vyžaduje pečlivou přípravu.

V průběhu je třeba zachovávat trpělivost; není třeba se nechat odradit dílčím neúspěchem, důležité je udržování stálého kontaktu s partnerem. Je nutno mít na paměti, že Íránci dávají přednost osobnímu jednání před korespondencí. Pověstná je pohostinnost Íránců. Dohodám dosaženým při obědě se tradičně přikládá závaznost a pozvání je nutné opětovat. Při jednáních, hlavně ve státních institucích, je obvyklé, že íránské představitelé odcházejí v určeném čase k modlitbám a hosté musejí počkat. Nedoporučuje se v přítomnosti partnera konzumovat alkoholické nápoje. V průběhu postního měsíce Ramadánu se v denní době nesmí na veřejnosti jíst, pít ani kouřit.

4.4 Komunikace

V dnešní velmi vyhrocené politické situaci Íránu vůči světu je potřeba zvážit téma komunikace a vyhnout se komentářům k islámským náboženským zvyklostem a povinnostem. Zvláštnosti a specifika Íránu jsou v této velmi pohnuté době citlivým tématem.

Osobní jednání má vždy velký význam, nelze však spoléhat na to, že bude íránský obchodní partner ovládat jakýkoliv cizí jazyk včetně angličtiny. Tuto skutečnost je proto dobré předem prověřit. Cestovat do Íránu s tlumočnickem však není nezbytné, v případě potřeby není problém zajistit tlumočníka v místě.

Současnou, a to nejen obchodní komunikaci přes internet velmi omezuje situace v zemi a následná cenzura internetu. Kontrola a cenzura internetového pokrytí, kdy odhadem 9 mil. Íránců - cca 2,5 mil. obchodních subjektů realizuje obchodní aktivity na virtuálních platformách Instagramu a Wappu, což znamená že cca 83% Íránců vydělává pouze prostřednictvím těchto internetových aplikací, doslova zbavila íránské obchodníky možnosti obchodovat. Propad obchodu je evidentní. Je třeba počítat se skutečností, že internetové pokrytí není samozřejmostí a je předmětem důsledné cenzury.

4.5 Doporučení

Aktuální situace v teritoriu představuje velmi složitý proces v jakékoliv obchodní komunikaci. Pokud má zástupce české firmy v plánu strávit v Íránu delší čas (více než týden), pak je lepší pořídit si íránskou sim kartu. Zahraniční telefonní číslo je nutné nejpozději do měsíce zaregistrovat, jinak je telefon zablokován. K této komplikaci může dojít i jen během několika dní po přeletu do země. Systémy Android fungují v Íránu spolehlivěji než iOS. Na telefonech značky Apple a Sony íránské sim karty často nefungují. Pro neomezený přístup na internet je vhodné nainstalovat si do notebooku a také do mobilních telefonů ještě před odletem do Íránu VPN (Express VPN, SurfShark). Bez VPN je řada webových stránek blokována. Stažení a instalace VPN přímo v Íránu je velmi složitá. Obchod Google Play funguje bez VPN omezeně, AppStore nefunguje vůbec. Někteří mobilní operátoři (Vodafone) ukončili poskytování svých služeb v Íránu.

Obzvláště v odlehlejších částech Íránu může být obtížné sehnat kvalitní hotel. Při rezervaci ubytování je určitě dobré snažit se získat doporučení a přečíst si recenze na internetu (Google překladač z perštiny do angličtiny funguje poměrně spolehlivě). Je vždy výhodnější platit v Íránu místní měnou IRR. Ceny pro cizince bývají i několikanásobně vyšší než pro místní klientelu.

4.6 Státní svátky

V případě obchodní spolupráce v Írání je nutné mít na paměti skutečnost, že Íránci používají Íránský kalendář, který se řídí solárním kalendářem Hidžry (odchod proroka Mohameda z Mekky v r. 622 našeho letopočtu). Vychází z mimořádně přesného zoroastriánského solárního kalendáře, v němž nový rok začíná 21. března křesťanského kalendáře. Názvy íránských solárních měsíců se nepřekrývají s měsíčním časovým rozmezím dle evropského kalendáře: (Farvardín: 21. 3.–20. 4., Ordíbehešt: 21. 4.–21. 5., Chordád: 22. 5.–21. 6., Tír: 22. 6.–22. 7., Mordád: 23. 7.–22. 8., Šahrivár: 23. 8.–22. 9., Mehr: 23. 9.–22. 10., Aban: 23. 10.–21. 11., Ázár: 22. 11.–21. 12., Dey: 22. 12.–20. 1., Bahmán: 21. 1.–19. 2., Esfand: 20. 2.–20. 3.).

Území Írání je v časovém pásmu GMT +3:30. Časový posun oproti ČR je po převážnou část roku 2,5 hodiny, v létě pak 1,5 hodiny. Írán počínaje rokem 1402 od 21. 03. 2023 již nepřeklápí čas na letní a zimní. Nový rok, persky Nóvrúz, začíná oslavami nového solárního roku. Jeho začátek obvykle připadá na náš 20. či 21. březen. Íránci slaví v průběhu roku mnoho svátků: náboženské svátky, významné dny spjaté se vznikem Íránské islámské republiky, osobní výročí důležitých postav šíitského islámu, zoroastriánské svátky. Ty nejdůležitější trvají několik dní v kuse, např. Nóvrúz se slaví dva týdny. V letošním kalendářním roce 1403 (2024/2025) mají v Írání 24 dnů státních svátků.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Základní informace pro vstup na trh Íránu představují teoretickou část problematiky. Vlastní realizace obchodního případu, je v podmínkách dnešního geopolitického vývoje v zemi nesmírně komplikovaná.

Za dovozní a vývozní politiku je odpovědná Rada pro export a import, která je poradním orgánem Ministerstva průmyslu, těžby a obchodu. Licenční politika je na tomto ministerstvu začleněna do útvaru Department for Import and Export Rules and Regulations. Ten je odpovědný za udělování dovozních a vývozních licencí, s výjimkou licencí pro elektrickou energii, které vydává Ministerstvo energetiky. Výjimkou jsou rovněž ropa a plyn, pro něž licenci vydává Ministerstvo ropného průmyslu, resp. pod něj spadající státní organizace National Iranian Oil Company. Udělování licencí na speciální materiál je výlučně v kompetenci Ministerstva obrany, resp. jeho složky Defence Industries Organisation. Seznam položek zboží podléhajících vývozní/dovozní licenci je každý rok aktualizován Ministerstvem průmyslu, těžby a obchodu. Tento Seznam zboží, které je zakázáno do Íránu dovážet, každoročně aktualizuje Ministerstvo průmyslu, těžby a obchodu Íránu. Aktualizovaný Seznam je předáván Celnímu úřadu Íránu včetně celních HS kódů dle jednotlivých komodit. Aktualizovaný Seznam pro rok 2023/2024 nebyl dosud vyhlášen Ministerstvem průmyslu, těžby a obchodu Íránu.

Od r. 2008 Írán pro přímé dovozy z ČR uplatňuje stejný postup, který platí pro všechny ostatní členské země EU: Dovozece požádá o souhlas a vystavení licence na dovoz íránské Ministerstvo průmyslu, těžby a obchodu (jde prakticky o souhlas ministerstva, dle kterého místní banky otevřou L/C), délka trvání této procedury je max. 21 dnů. Vzhledem k sankcím je při uzavírání kontraktů ze strany českých exportérů potřeba klást důraz na precizní dohodu o platebních podmínkách. Je rovněž nezbytné si u íránského partnera ověřit jeho reálné možnosti na získání dovozní licence a přidělu devizových prostředků na dovoz. Zároveň je nutné prověřit schopnost partnera provést zahraniční platbu. Při dovozu zboží v hodnotě nad 20 tis. USD a při akreditivní platbě musí dovozece povinně předložit osvědčení od mezinárodně uznávané inspekční organizace, které musí být ověřené obchodní a průmyslovou komorou v zemi vývozce.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

V Íránu existuje organizace pro kontrolu kvality (angl. Quality Control and Inspection in Iran). Íránské banky vyžadují při otevření akreditivů u významných kontraktů pro státní íránské firmy i otevření exportní bankovní garance (angl. Performance Bank Guarantee). Úroková sazba od r. 2015 vzrostla o 2 %. U ročních vkladů činí 20 %, u sjednaných půjček při obchodování s devizami je 21 % a při uzavření Smluv o spolupráci má hodnotu 24 % (platnost ke konci r. 2021). Oprávněný dovozce/vývozce musí mít pro dovoz/vývoz oprávnění, tzv. Commercial Card, kterou vydává Íránská komora pro obchod, průmysl a hornictví na základě úřední registrace firmy. Standardní komerční dokumenty v případě dovozu z Íránu jsou: pro-forma faktura, obchodní faktura, konosament/nákladový list (lodní-B/L, kamionový, železniční, letecký dopravní list – AWB), Certificate of Origin (certifikát o původu zboží), inspekční certifikát (např. od mezinárodní společnosti SGS, COTECNA). Je možné též použít certifikát i od domácí kontrolní společnosti Quality Control and Inspection in Iran. Jednotlivé íránské resorty mají též specializované instituty na kontrolu kvality, jako např. IDRO (patří pod Ministerstvo průmyslu, těžby a obchodu). Dále může být vyžadován zdravotní certifikát, vážní list, Packing List apod. Certifikace výrobků je v souladu se zákonem z r. 1996 povinná jak v případě dovozu, tak vývozu. Je jí pověřen Íránský institut pro standardizaci a průmyslový výzkum (Institute of Standard and Industrial Research of Iran – ISIR). V Íránu existuje organizace pro kontrolu kvality, vybraná skupina výrobků podléhá při dovozech povinné inspekci. Zdravotní certifikáty – zde existuje riziko velkých problémů. Normy íránského Ministerstva zdravotnictví v oblasti veterinářství a fytosanitace se neshodují s normami EU. V souladu s předpisy EU je však záilka kontrolována v tom členském státě EU, skrze nějž dochází ke vstupu záilky na trh EU. Pokud obsah záilky nesplní veterinární či fytosanitární předpisy, je zlikvidován na náklady dovozce. V Íránu je zaveden harmonizovaný systém popisu a číselného označování zboží odpovídající normám EU. Tvrdá ochránářská politika domácích výrobců uplatňovaná především v dovozní licenční a devizové politice je provázená vysokými dovozními poplatky a zdlouhavou administrativní byrokracií. Na základě rozšiřujícího se sankčního postoje ČS EU vůči Íránu, současné krize ekonomiky a neochoty Íránu spolupracovat se Západem, jsou veškeré obchodní vzájemné aktivity velmi komplikované, což prohlubuje jejich celkový útlum a další izolovanost Íránské ekonomiky.

5.3 Marketing a komunikace

Propagace a marketing musí být v Íránu realizovány v souladu s místní legislativou. Všeobecně je zakázáno propagovat alkohol, cigarety a jakýkoliv západní styl života. Veškeré internetové platformy jako Instagram, Wapp jsou tvrdě cenzurovány. Významným marketingovým nástrojem jsou v Íránu veletrhy. I zde je nutno počítat s vlivem sankcí, které zrcadlí složení zahraničních účastníků a firem. Účast zahraničních obchodníků na mezinárodních akcích neustále klesá, a předpoklad obratu v tomto vývoji za současných podmínek není reálný. Pro informace o jednotlivých výstavách a veletrzích existuje webová stránka www.iranfair.com.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

I když je Írán zemí s mnoha smluvně uzavřenými dohodami, především v oblasti patentového práva a ochrany obchodní značky, přetrvávají výrazné problémy v ochraně průmyslového designu a autorských práv. Ministerstvo spravedlnosti IR eviduje více než 12 tis. patentů, 542 tis. Registrovaných obchodních značek a odhadem 20 tis. žádostí o registraci průmyslového designu. Írán figuruje na 60. místě v Global Innovation Index. Problém spočívá v tom, že registr je poskytován pouze v perštině, což v případě registrace značky způsobuje problémy. Registrované nemohou být ani značky, které v zahraničí produkují alkohol, tabákové výrobky, nebo ty které zpracovávají „nevyhovující/haram“ potraviny. Proces registrace patentu trvá cca 2 roky, je nutné hradit roční poplatek. Problematická je zejména ochrana autorských práv, za kterou zodpovídá Ministerstvo kultury. Írán není smluvní zemí žádné z mezinárodních dohod zaměřených na tuto problematiku. Značným problémem v této oblasti je v Íránu napodobování balení produktů světových značek. Rozdíly jsou pak pouze v samotných názvech výrobků (např. záměna jednoho písmene) okopírovaných ze zahraničí.

5.5 Trh veřejných zakázek

Zadávání veřejných zakázek se řídí úředním aktem prvního viceprezidenta Íránu č. 23229 ze dne 7. 8. 2001. Tento akt se vztahuje zejm. na financování rozvojových projektů v Íránu ze státních nebo zahraničních finančních zdrojů. Stanovuje kapitálovou účast íránské strany ve výši min. 51 %. Všechny kontrakty státních zakázek musí být přiděleny výhradně íránským společnostem, případně těm zahraničním firmám, které obdrží povolení od tzv. Ekonomické rady. Tato ustanovení platí od ledna 2002. Tendry vyhlašují státní organizace, resp. jejich specializované nebo pověřené instituce. Vyhlašování tendrů a dalších veřejných soutěží se řídí výnosem By-Laws for Determining Bidders (Winners) of Tenders, který byl vydán dne 22. 4. 1993, a jeho dodatkem z 27. 2. 1997. Informace o tendrech je možné nalézt na anglických webových stránkách www.iran-tender.com. Bohužel, ne vždy jsou dostupné informace aktualizované. Mnohem přesnější a aktuálnější informace tak bývají k dispozici v Národní databázi tendrů, která je však k dispozici jen v perštině a přístup do ní mají pouze předplatitelé. Informace o vyhlášení tendrů jsou zveřejňovány v denním tisku, na internetu, ve specializovaném odborném tisku a zasílají se dle potřeby a účelu také příslušným dodavatelům, velvyslanectvím a mezinárodním agenturám. Tendrové podmínky a pravidla si musí každý zájemce vyžádat a zaplatit minimální poplatek v místní měně, resp. v USD (částka činí řádově desítky až desetitisíce USD, podle druhu tendru).

Nejběžnější podmínkou pro účast zahraniční firmy na tendrovém řízení je existence Branch Office nebo Liaison Office, popřípadě přítomnost oficiálního zástupce v Íránu. Obchodní zástupce musí mít svůj obchodní kód, který je nezbytný pro realizaci všech obchodních a finančních transakcí. Pokud tento kód nemá, pak může pracovat pro zahraniční firmu jen na základě pověření a za provizi. Nejběžnější formou registrovaného domácího zástupce jsou specializované konzultantské firmy. Úspěšnost zahraničních subjektů v tendrech je vyšší, pokud se zájemci podaří společně s íránským nebo jiným zahraničním partnerem zajistit exportní financování. Zásadní podmínkou předložení nabídky do tendru je rovněž požadavek zadavatele na složení tendrové kauce, tzv. bid bond, obvykle ve výši 3–5 % ceny. Tato kauce musí být složena v některé z komerčních bank v Íránu. Obvyklou praxí je organizování tendrové předkvalifikace. Zájemci jsou vyzváni, aby zaslali své údaje a referenční seznamy, a na tomto základě je proveden užší výběr firem, kterým je pak přímo zaslána podrobná specifikace daného tendru. Účast na tendrech je však za stávající velmi složité ekonomicko-politické situace v Íránu, velmi komplikovaná, a to zejm. v důsledku bankovních protiíránských sankcí. V případě, že je jednou z podmínek účasti na tendru zaplacení záruky (což v drtivé většině případů je), pak je spolupráce s místním partnerem v zásadě nutností. Pouze íránský partner je totiž schopen za svého zahraničního partnera uhradit bid bond.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Vzhledem k protiíránským sankcím USA a ČS EU a souvisejícím bankovním restrikcím jsou platby do Íránu v současnosti prováděny prostřednictvím několika cizích bank a jejich poboček ve třetích zemích, které jsou ochotné s Íránem komunikovat. Případně lze dohodnout platbu v hotovosti. Platební morálka íránských zákazníků je za normálních okolností na základě zavedených způsobů placení (L/C proti dokumentům, proti převzetí zásilky atd.) na dobré úrovni a jejich průměrná doba splatnosti se pohybuje max. v řádu týdnů. Tento standard se však výrazně zkomplikoval po opětovném uvalení amerických ekonomických sankcí v r. 2018. V posledním období došlo k několikanásobnému propadu hodnoty IRR vůči valutám, což oslabilo schopnost íránských firem hradit dříve dohodnuté valutové závazky. Základním doporučením je trvat na uhrazení zboží předem. Nejpoužívanější platební metodou je akreditiv. Velkou překážkou je skutečnost, že Írán stále figuruje na černé listině FATF.

Dojde-li ke sporům, pak se doporučuje hledat řešení dohodou, byť i nevýhodnou. Soudní cesta je zdlouhavá, finančně nákladná a nezaručuje úspěch ani v případě pozitivního rozhodnutí soudu. Ve smlouvách je potřeba stanovit, podle jakého práva bude spor posuzován a konkrétní soud. Současná praxe je taková, že íránské soudy rozhodnou vždy ve prospěch íránských subjektů. Odlišnost islámské právní a soudní legislativy je výrazná. V zemi existuje Centrum pro řešení sporů mezi obchodními partnery, které bylo založeno při Teheránské obchodní komoře: No.18 Mirza Hassani Alley, Ghaem Magham Str., Tehran, +98 21 887 180 22, e-mail: legal@tccim.ir.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Vzhledem ke zhoršené bezpečnostní situaci v Íránu, byl v 03/2023 vyhlášen bezpečnostní stupeň Beta, který stále platí a MZV ČR varuje před cestami do Íránu. Doporučujeme sledovat aktualizované informace na stránkách konzulárního úseku ZÚ ČR v Teheránu. Aktuální vyhocená situace vztahů Íránu a Izraele podmínky pro cesty do Íránu výrazně zhoršila.

Pro cesty do Íránu je nutné vízum, o něž lze požádat na webové stránce E-Visa Íránského ministerstva zahraničních věcí. Vízum zpracovává velvyslanectví Íránu v Praze, což trvá obvykle dva týdny, ale může to být i déle. Pro aktuální informace doporučujeme kontaktovat Velvyslanectví Íránu v Praze. Vízum žadatelé obdrží na listu papíru A4, nikoliv razítkem či vlepením vízového štítku do pasu. O vízum lze požádat také přes íránské cestovní kanceláře. Nutná podmínka je cestovní pas platný min. 6 měsíců po vypršení platnosti víza. Dále je podmínkou cestovní zdravotní připojištění. Ti, kteří plánují cestovat po Íránu, navštívit odlehlejší oblasti, by si měli zajistit očkování proti žloutence typu A a B, břišnímu tyfu a vzteklině, doporučuje se též očkování proti meningitidě. Je nutné znát i adresu pobytu v Íránu.

Mezinárodní letiště Imáma Chomejního (IKA) se nachází asi 70 km jižně od centra Teheránu. Doprava z/na letiště funguje přes MHD (metro) a taxi. Pro cestování po Teheránu doporučujeme aplikaci Snapp (íránská verze Uberu). Pokud se cestovatel ubytuje v hotelu, přihlašovací povinnost přechází na ubytovací zařízení. Zahraniční platební karty (Visa, MasterCard) v zemi nefungují. Je nezbytné přivést si hotovost v EUR / USD.

Cizincům je z důvodu národní bezpečnosti zakázáno navštívit oblasti - tzn. pohraniční města provincie Chorásán; části provincie Sístán a Balúčistán při hranicích s Afghánistánem; města provincií Západní Ázerbájdžán a Kermánšáh, při hranicích s Irákem města Saqez, Báneh a Maríván v provincii Kurdestán; města Šavár, Mehrán a Dehlorán v provincii Ílám. Pouze se zvláštním povolením lze projet a opustit Írán na trasách Sanandadž-Maríván-Básmách, Orúmíjeh-Píránšahr-Hádž Omrán-Sardašt, Farímán-Tájbád-Doghárún, Záhedán-Zábol-Mílak. Mezi zakázané oblasti patří vojenské oblasti. V případě narušení zakázaných území hrozí vyhoštění z Íránu, ale i vězení.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Postup pro získání pracovního povolení (tzv. Parváne kárd):

Pracovní povolení je vydáváno íránským ministerstvem práce a sociálních věcí (konkrétně General Directorate for Employment of Foreign Nationals). K vydání pracovního povolení je třeba nejprve získat pracovní vízum typu F, které vydá jakékoliv velvyslanectví Íránu v zahraničí (nejlépe však v Praze). Pro získání tohoto víza je třeba, aby buď zaměstnavatel žadatele v Íránu (pokud je pouze zaměstnancem) požádal jeho jménem o vydání pracovního povolení (v případě kladného vyřízení bude zaslán na vybrané velvyslanectví Íránu dopis potvrzující, že vízum typu F může být vydáno), nebo aby íránská firma žadatele v Íránu (pokud je jejím majitelem) požádala jeho jménem o vydání pracovního povolení (v případě kladného vyřízení bude zaslán na vybrané velvyslanectví Íránu dopis potvrzující, že vízum typu F může být vydáno). Po vydání pracovního víza typu F může žadatel přicestovat do Íránu. Následně je nutné do 30 dnů (doba platnosti víza) požádat o pracovní povolení, a to opět prostřednictvím Íránského ministerstva práce a sociálních věcí. Pracovní povolení je obvykle platné 1 rok. Sociální pojištění za zaměstnance tvoří 30 % jeho mzdy (z čehož 23 % hradí zaměstnavatel a 7 % samotný zaměstnanec). Zdravotní pojištění v případě státních zaměstnanců plně hradí stát. U zaměstnanců soukromých firem je zdravotní pojištění hrazeno vesměs těmito firmami a je povinné. Minimální státem stanovená měsíční mzda je prozatím navržena pro rok 1403 (březen 2024 až březen 2025) 107 367 879 íránských rijálů (IRR), což odpovídá přibližně 200 EUR.

Dokumenty nutné k získání pracovního povolení:

- vyplněné formuláře, které žadatel obdrží v kanceláři ministerstva práce a sociálních věcí (konkrétně na General Directorate for Employment of Foreign Nationals);
- originál či kopie pasu;
- zakládací dokumenty íránské firmy;
- dopis na hlavičkovém papíře od íránské firmy s žádostí o vydání pracovního povolení;
- dokumenty o nejvyšším dosaženém vzdělání (přeložené do angličtiny a superlegalizované íránským velvyslanectvím v ČR, poté přeložené do perštiny v Íránu);
- pasová fotografie;
- doklad o zaplacení souvisejícího poplatku.

5.9 Veletrhy a akce

Mezinárodní účast na veletržních akcích je ovlivněna sankčním režimem a současným geopolitickým vývojem v zemi. V roce 2023 (1402) se konalo v Íránu 51 veletrhů s mezinárodní účastí, jako například: Iran 6th Paper Exhibition (24. - 27. 7. 2023) – veletrh papíru, celulózy a papírenské techniky; Iran Health (18. - 21. 5. 2023) – veletrh zdravotní a dentální techniky a farmaceutických výrobků; Watex - celým názvem Iran International Water and Wastewater Exhibition - mezinárodní veletrh vodohospodářství a odpadového hospodářství; Minex - celým názvem Iran Mines and Mining Industries Exhibition (1. - 22. 9. 2023) - prestižní veletrh důlní a těžební techniky; IInEx - celým názvem Industry International Exhibition (říjen 2023) - mezinárodní strojírenský veletrh v Teheránu. Pro rok 1403 (2024/2025) je naplánováno 60 veletrhů.

Průběžně aktualizovaný seznam a data konání jednotlivých veletrhů v Teheránu je možné sledovat na webových stránkách Calendar of Internal Exhibitions. Seznam veletrhů plánovaných v roce 1403 v Isfahánu je možné nalézt na webových stránkách Trade Shows in Isfahan 2024-2025.

Mezi nejdůležitější íránské veletrhy lze zařadit následující:

The 31th International Exhibition of Detergents, Cosmetics, Hygiene, Cellulose and related machines (17 - 20. 4. 2024)

The 6th Iran Expo 2024 (27.4. - 1.5.2024)

The 28th International Oil, Gas, Refining and Petrochemical Exhibition (8 - 11. 5. 2024)

The 25th Iran Health, International exhibition of Medical, Pharmaceutical and Laboratory equipment (18 - 21. 5. 2024)

The 30th Exhibition of Chandeliers and Decorative lights (24. - 27. 10. 2024)

The 24th International Exhibition of Water and Water and Wastewater Facilities (24 - 27. 10. 2024)

The 18th International Exhibition of Mining Industries, Mineral Industries, Mining Machinery and Equipment, Road Construction (23. - 26. 11. 2024)

The 29th International Exhibition of Tiles, Ceramics and Sanitary Porcelain and Related Industries (2 - 5. 1. 2025)

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví ČR v Teheránu:

Adresa: No. 36, Nastaran Alley, Bostan St., North Pasdaran Ave, Upper Farmaniyeh Crossroads, Tehran, P.O.Box 11365 – 4457, Islamic Republic of Iran

Telefon: +98 (21) 261 188 51-4 (hlasový strom v češtině navede na linky jednotlivých pracovníků a částí úřadu)

Fax: +98-21-22802079

E-mail ZÚ: tehran@mzv.gov.cz

E-mail obchodního úseku ZÚ: tehran.commerce@mzv.gov.cz

E-mail konzulárního úseku ZÚ: tehran.consulate@mzv.gov.cz

Webové stránky ZÚ: <https://www.mzv.gov.cz/teheran>

Umístění ZÚ a cesta z letiště:

Velvyslanectví ČR se nachází na severu Teheránu ve čtvrti Farmánijeh (Farmaniyeh). Lokalitu lze najít na Google Maps. V případě dopravy MHD, lze použít metro stanice Aghdasiyeh a pěšky cca 300 m dojít na ZÚ. Pro jednodušší variantu doporučujeme využít taxi/Snapp. Protože mnozí taxikáři lokalitu ambasády neznají, je možné jim popsat několik orientačních bodů v okolí úřadu, které jsou obecně více známy, např. švédské velvyslanectví, které je hned naproti českému, čínské velvyslanectví, které se nachází cca 300 metrů severně od úřadu, křižovatku ulic Lavásání a Pásdárán, která leží cca 150 metrů jižně od úřadu, obchodní centrum Ava, cca 300m severně od ZÚ ČR, obchodní a kulturní centrum Kúh-e Núr, cca 1 km západně od úřadu, nebo 22-podlažní budovu Islamic Republic of Iran Shipping Lines (IRISL), která stojí cca 100 metrů jižně od úřadu. V aplikaci Snapp lze ZÚ snadno vyhledat na mapě, stačí do vyhledávače pro destinaci napsat "Czech Embassy Tehran".

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Důležitá telefonní čísla v Íránu:

informace o telefonních číslech:	118
mezinárodní telefonní ústředna:	9212
informace o letech:	199
státní taxislužba:	133
policie:	110
hasiči:	125
hlášení nehod:	197, 6692 6666 (Teherán)
lékařská pohotovost:	123, 115
lékárny s nepřetržitým provozem:	191
Mezinárodní telefonní předvolba Íránu:	+98

Předvolby do některých měst Íránu:

Tehran	021
Mashad	0511
Esfahán	0311
Shíráz	0711
Tabríz	0411
Kermán	0341

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

MZV ČR: <https://www.mzv.gov.cz/jnp/>

Velvyslanectví ČR v Teheránu: <https://www.mzv.gov.cz/teheran/cz/index.html>

Ministerstvo zahraničních věcí Íránské islámské republiky: <https://en.mfa.gov.ir/>

Vláda Íránské islámské republiky: <https://irangov.ir/en>

Prezident Íránské islámské republiky: <https://www.president.ir/en>

Nejvyšší vůdce Íránské islámské republiky: <https://www.leader.ir/en>

Ministerstvo průmyslu, těžby a obchodu Íránské islámské republiky: <https://mimt.gov.ir/en/index.php>

Vládní ekonomické novinky, zprávy Íránské islámské republiky: <https://irangov.ir/cat/510>

IRNA (oficiální tisková agentura): <https://en.irna.ir/>

FARS News Agency: <https://www.farsnews.ir/en/>

Obchodní a důlní komora Íránské islámské republiky: <http://en.iccima.ir/>

Centrální banka Íránské islámské republiky (CBI): https://www.cbi.ir/default_en.aspx

Investice v Íránu: <https://www.investiniran.ir/en/>

Iran Trade Promotion Organization (obdoba CzechTrade): <https://en.tpo.ir/>

Celní správa/statistiky a informace Íránské islámské republiky: <https://www.irica.ir/>

National Database of Tenders (pouze v perštině): <https://iets.mporg.ir/>

Íránské mezinárodní veletrhy: <https://en.iranfair.com/>

Mezinárodní letiště Imáma Chomejního v Teheránu: <https://www.ikac.ir/en/>